

SAĞLIK YÜKSEK OKULU ÖĞRENCİLERİNİN HEPATİT A VİRÜSÜ HAKKINDAKİ BİLGİ TUTUM VE DAVRANIŞLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Çiğdem Kader¹, Nazan Kılıç Akça², Sevinç Polat², Ayşe Erbay¹

¹Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Ana Bilim Dalı, Yozgat

²Bozok Üniversitesi, Sağlık Yüksek Okulu, Yozgat

Amaç

- **Araştırma risk grupları içinde önemli bir yere sahip olan hemşirelerin hasta ile karşılaşmadan önce Hepatit A'ya karşı korunmalarının sağlanabilmesi, bilgilerinin değerlendirilmesi ve konuya dikkati çekmek amacı ile planlanmıştır.**

Yöntem

- Veriler 2015-2016 eğitim öğretim döneminde Ekim - Ocak aylarında toplandı.
- Çalışma evrenini 285 öğrenciden oluşan Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu (SYO) oluşturmaktadır.
- SYO öğrencilerinden gönüllü olan 271'i çalışmaya dahil edildi.
- Verilerin toplanmasında literatür bilgilerine dayanılarak hazırlanan anket formu kullanıldı.
- Anket formunda HAV bulaş yolları, korunma yolları ve sosyodemografik özellikleri içeren toplam 16 soru soruldu.
- Anket formunun doldurulması yüz yüze görüşülerek gerçekleştirildi.
- Anket cevaplarını içeren veriler SPSS 15.0 paket programına aktararak istatistiksel olarak analiz edildi.

Bulgular

- **271 öğrenci ; 213'ü kız (%78.6), 58'i erkek(%21.4)**
- **Yaş ortalamaları 19.6 ± 1.8 (17-28)**
- **Öğrenim durumları**
 - **1. sınıf : 104 öğrenci (%34.4)**
 - **2. sınıf: 74 öğrenci (%27.3)**
 - **3. sınıf : 55 öğrenci (%20.3)**
 - **4. sınıf: 38 öğrenci (%14.0)**

Bulgular

- **173 öğrenci (%63.8) akut hepatit-A hakkında yeterli bilgi sahibi olmadığını düşünmekteydi.**
- **Hepatit-A hakkında bilgilerini öğrendikleri yer**
 - **Okul 157 (%57.9)**
 - **İnternet/televizyon 58 (%21.4)**
 - **Kitaplar 27 (%10)**
 - **Sağlık personeli 11 (%4.1)**
 - **Aile 11(%4.1)**
 - **Gazete ve Dergi 7 (%2.5)**

Bulgular

- **Hepatit-A'nın aşısı olduğunu bilme durumu**
 - **Evet 184 (%67.9)**
 - **Hayır 87 (%32.1)**
- **Çocukluğunda hepatit-A geçirmemiş olan erişkinler aşılanabilir**
 - **Doğru 95 (%35.1)**
 - **Yanlış 176 (%64.9)**

Bulgular

SYO öğrencilerinin Hepatit A bulaş yolları hakkındaki bilgi düzeyleri	n=271(%)
Hepatit A virüsü kan yolu ile bulaşır	
Doğru	67 (%24.7)
Yanlış	204 (%75.3)
Hepatit A virüsü cinsel yol ile bulaşır	
Doğru	54 (%19.9)
Yanlış	217 (%80.1)
Hepatit A virüsü anneden bebeğe bulaşır	
Doğru	67 (%24.7)
Yanlış	204 (%75.3)

Bulgular

SYO öğrencilerinin Hepatit A hakkındaki bilgi düzeyleri	n=271(%)
Hepatit A virüsü su ve yiyecekler ile bulaşır	
Doğru	240 (%88.6)
Yanlış	31 (%11.4)
Gıda üretim yerlerinde çalışanlar Hepatit A hastalığı açısından riskli gruptur	
Doğru	151 (%55.7)
Yanlış	120 (%44.3)
Hepatit A hastalığının bir kısmı müzmin (kronik) sarılık haline dönüşebilir	
Doğru	72 (%26.6)
Yanlış	199 (%73.4)

Bulgular

SYO öğrencilerinin Hepatit A hakkındaki bilgi düzeyleri	n=271(%)
Hepatit A gelişmekte olan ülkelerde çoğunlukla çocukluk çağında geçirilmektedir	
Doğru	111 (%41)
Yanlış	160 (%59)
Hepatit A çocukluk çağında hafif klinik bulgularla geçirilir	
Doğru	105 (%38.7)
Yanlış	166 (%61.3)
Hepatit A erişkin çağda ağır bir klinik ile geçirilmektedir	
Doğru	106 (%39.1)
Yanlış	165 (%60.9)

Tartışma

- Enfeksiyon hastalıklarından korunmada en önemli temel unsurlardan birisi eğitimidir.
- Enfeksiyon hastalıkları açısından sağlık personeli diğer kontrol gruplarına göre 10 kat fazla risk altındadır.
- Enfeksiyon hastalıklarından korunma ile ilgili eğitimlerin öncelikle sağlık personeline verilme zorunluluğu vardır.
- Çalışmamızda öğrencilerin %63.8'i hepatit A hakkında yeterli bilgisi olmadığını ifade etmiştir.

Tartışma

- Öğrencilerin %57.9'u bilgi kaynağının okul olduğunu ifade etmiştir.
- SYO öğrencilerinin bilgi kaynaklarının büyük çoğunluğunu okuldan aldıkları göz önüne alınarak, bu konuda daha kapsamlı ve öğrenciler tarafından anlaşılabilir bilgiler verilmesinin önemli olduğunu düşünmekteyiz.

Tartışma

- **Hepatit A aşısı ile önlenabilen bir enfeksiyon hastalığı olmasına karşın, Öğrencilerin %32.7'si Hepatit A'nın aşısı ile korunulabilen bir enfeksiyon hastalığı olduğunu bilmiyordu.**

Tartışma

- **Bozok Üniv. SYO öğrencileri arasında yapmış olduğumuz başka bir çalışmamızda Anti-HAV IgG seropozitivitesini %15.4 olarak bulduk.**

Kader Ç ve ark. Gençlerde hepatit A aşısı gerekli mi? XVI.Klinik Mikrobiyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları Kongresi 13-17 Mart 2013; Antalya

- **SYO öğrencileri arasında çok sayıda seronegatif birey olması dikkat çekici bir bulguydu.**
- **Seronegatif bireylerin erişkin yaşta aşılanabileceği sorusuna öğrencilerin %64.9'u yanlış cevap vermiştir**

Tartışma

- **Hepatit A bulaş yolları ile ilgili sorulara öğrencilerin doğru cevap verme oranı %55-88 arasında değişmekteydi.**
- **Öğrenim ve meslek yaşamları sürecinde her an risk altında bulunan SYO öğrencilerinin hepatit A'dan korunma yollarına yönelik bilgi eksikliği olduğu belirlenmiştir.**

Sonuç

- **SYO öğrencilerinin hepatit A ile korunma yolları ve hastalığı hakkındaki bilgi düzeylerinin yeterli olmadığı saptandı.**
- **Bilgi eksikliğinin giderilmesi için eğitim programındaki eksikliklerin yeniden yapılandırılmasını, ders programlarında viral hepatitlere daha geniş yer verilmesi önermekteyiz.**
- **SYO öğrencilerin hasta ile karşılaşmadan önce aktif bağışıklıklarının sağlanması gerekliliğini düşünmekteyiz.**